

KARABURUN YARIMADASIN'DA RES YATIRIMLARI VE MÜCADELEMİZ

KARABURUN KENT KONSEYİ

İklim değişikliği sorunu, enerji ihtiyacı ve yenilenebilir temiz enerji üretiminin öneminin bilincindeyiz.

SORUN YENİLEBİLİR ENERJİ KAYNAĞI RES'LERİN NEREDE, NE ÖLÇÜDE VE NE PAHASINA KURULDUĞUDUR.

I- KARABURUN'U NEDEN KORUMAK İSTİYORUZ ?

Doğu Akdeniz Havzasının en temiz bölümü olarak tanımlanan Karaburun Yarımadası, zengin biyoçeşitliliğe sahiptir.

•200'ün üzerinde türle, önemli bir kuş alanıdır.Nadir/azalan kategorisinde ada martısı,yılan kartalı, küçük kerkenez ,ada doğanı, gök doğan, Habitatlari Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınan yarasa türlerine ev sahipliği yapıyor

•Yarımada, Floristik açıdan oldukça zengin ve barındırdığı endemik/nadir türlerle çok değerlidir.334 tür belirlenmiştir. 15'i endemik, 4'ü nadir, 52'i CITES kapsamındadır. 76 tür tıbbi, 38 tür arıcılık için ekonomik değeri olan tür bulunmaktadır.

I- KARABURUN'U NEDEN KORUMAK İSTİYORUZ ?

•Yarımada'nın denizleri Akdenizin Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi ile koruma altına alınmış, **deniz çayırları** bakımından zengindir. Sürekli ve kuvvetli dip akıntıları, deniz çayırlarının varlığı önemli bir denizel çeşitliliği de sağlamaktadır

•Karaburun denizleri/kıyıları Dünyanın en nadir 12 memelisinden biri olan Akdeniz Foku'nun son üreme ve yaşam alanlarından biridir.

•Yarımada, sahip olduğu doğal değerlerle, “Sıfır Yok Oluş Bölgesi” içinde ve “Başka Yerde Olmayanlar” sınıflandırmasında dünyada önemli bölgeler içinde yer almaktadır.

KARABURUN'UN EN ÖNEMLİ SERMAYESİ:

- Özgün tarım ve hayvancılık ürünleriyle,
- Doğayla barışık turizm potansiyeliyle

KORUNMUŞ
DOĞASIDIR.

KARABURUN YARIMADASI BU DEĞERLERİN KORUNARAK KALKINMASI GEREKEN BÖLGEDİR

- KKK tarafından, bilim insanlarının katkısıyla, hazırlanan “Karaburun Yarımadası Biyosfer Rezerv Alanı Ön Değerlendirme Raporu” Yarımada'nın bütünsel bir yaklaşımla korunması talebiyle Belediye Meclisi kararı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderildi.

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
“KARABURUN YARIMADASI” ÖÇKA İNCELEME VE İLAN
GEREKÇE RAPORU'na tüm kurumlar olumlu görüş verdi.

Teklif yalnızca, Enerji Bakanlığı RES projeleri nedeniyle olumsuz görüş bildirmiştir.

KARABURUN YARIMADASI'NDA RES'LER, ÇOK YOĞUN VE YAYGIN ŞEKİLDE

DOĞA/SOSYAL YAŞAM HIÇE SAYILARAK, YÖRENİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA POTANSİYELİNİ YOK EDEREK KURULUYOR.

YARIMADA'DA RES'LER

Mordoğan'dan başlayarak, Yaylaköy, Bozköy, Tepeboz, Haseki, Sarpıncık, Salman'a üzerinde tüm tepelerimizi kaplayacak şekilde 'ÇED gerekli değildir' raporlarıyla 6 firmaya üretim lisansı verilmiştir.

Bunlardan 2'si tamamlanmış, 1'inin inşaatı sürüyor, 3'ü izin tamamlama aşamasındadır.

KURULAN/İNŞAATI BAŞLAYAN RES'LER		KURULMASI PLANLANAN RES'LER	
FİRMA	TÜRBİN SAYISI	FİRMA	TÜRBİN SAYISI
LODOS A.Ş (*)	50	LODOS A.Ş.(*)	116
AYEN ENERJİ	16	ENDA-MORDOĞAN	14
ÖRES	15	ENDA-YAYLAKÖY	5
		ÇALIK- SARPINCIK	16
		AYEN-MORDOĞAN	5
TOPLAM	81		156

(*)ÇED Gerekli Değildir kararı 166 türbin, mevcut EPDK Üretim Lisansı 97 türbin

Ölçüm direkleri yeni RES'lerin habercisi

Mevcut projelerin kapladığı alan korunması öngörülen Yarımada yüzölçümünün 2/3'ünü aşmıştır.

Lodos AŞ, "Karaburun RES" "ÇED Gerekli Değildir Belgesi" 252 km²'lik alanı kapsamaktadır. Yarımada yüzölçümünün % 61'i

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

Karar Tarihi : 5.8./2005
Karar No : 177

ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR BELGESİ

16 Aralık 2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereğince; 252 km²'lik alanda 166 adet rüzgar türbini kurularak elektrik enerjisi elde edilmesinin planlandığı "Rüzgar Enerji Santrali" projesi hakkında "*Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı*" verilmiştir.

Fethi ÖZDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Faaliyet Sahibi : Lodos Enerji İnşaat Elektronik Turizm İthalat İhracat San. Tic. Ltd. Şti
Faaliyetin Yeri : İzmir İli, Karaburun İlçesi Pirenli Dağı Kurkaya Tepe, Yayla Düzü, Değirmentepe, Çataltepe, Mınıslı Mevkii

BU ÖLÇÜSÜZ RES YATIRIMLARI:

- Türbinlerin kapladığı alanlar [gövde yüksekliği 85 m (30 katlı apartman),rotor çapı 82 m,türbin ayak izi 350m²,550 m³ beton]
- İnterkonekte sisteme bağlantıları, yan yollar, türbinlerin trafo merkezine bağlanması için kurulan yer altı şebeke tesisleri, türbinler arası açılan yollar,
- Türbinlerin kanatları ve emniyet ışıklarıyla, manyetik alan etkisi, çıkardığı titreşim ve gürültüyle

**YARIMADA'DA YAŞAMI
TEHDİT EDİYOR**

Ekosistem ve Biyolojik eřitlilik Yok Oluyor !

- Türbinlerin kanatları, emniyet ışıkları ve yok edilen doğal habitat değerli kuş popülasyonu için ciddi yaşamsal risk oluşturmaktadır.

Ekosistem ve Biyolojik Çeşitlilik Yok Oluyor !

Lodos A.Ş. 50 türbinlik yatırımı/Environmental Resources Management firması ÇSED Raporunda kısa süreli gözlem sonucunda;

- Yarasalarda lokal popülasyonu etkileyecek sayıda ölüm beklenebileceği,
- Uluslararası ölçekte nadir kategorisinde yeralan Ada Doğanı, Yılan Kartalı, Küçük Kerkenez'in türbin kanatlarına çarpma riski en yüksek türler olduğunun belirlendiği, popülasyonunun kaybolma ve azalma ihtimali olduğu,
- Türbinlerin emniyet ışıklarının riskler arasında yer aldığı,
- Daha geniş bir bölgede alternatif yaşam alanları bulma şanslarının çok az olduğu,
- **Karaburun'da başka rüzgar çiftliklerinin kurulmasının önemli riskler arasında olduğu,**

belirtilmiştir.

Ekosistem ve Biyolojik Çeşitlilik Yok Oluyor !

- Yoğun RES inşaatları aynı zamanda kuş türlerinin de doğal habitatları olan zengin bitki örtüsünü ciddi bir şekilde tahrip etmektedir. Makilik alanların tahribinden **sonraki aşama çölleşmenin habercisi olan frigana örtüsüne geçiştir.**

Yerel Halkın Ekonomik ve Sosyal Varlığı Tehdit Altında !

- Köyler 400-500m uzaklıktaki türbinlerle sarılmış durumda. Yerleşimlerin 150m. yakınına kadar türbin kurulumu öngörülüyor. Keçicilik ve tarımla yaşamını sürdüren bölge halkı gününü tarla ve otlaklarda yani türbinlerin altında geçirmek zorundadır.

Yerel Halkın Ekonomik ve Sosyal Varlığı Tehdit Altında !

Ses, gölgeleme ve elektromanyetik alan etkisi insan sağlığını olumsuz etkiliyor. Yaylaköy'de, sinirlilik, endişe ve duygu dalgalanmaları şeklinde daha önce olmayan yeni hallerin varlığı köylüler tarafından ifade ediliyor.

Yerel Halkın Ekonomik ve Sosyal Varlığı Tehdit Altında !

Tarım Alanlarınının Kısıtlı Olduğu Bölgede Zeytincilik Zarar Görüyor.

Hazineden kiralanan ve ağaçlandırılan başarılı zeytinlikler RES'lere kiraya veriliyor.

Toz nedeniyle,
zeytinlik alanlarda
görülen hastalık ve
verim kaybı ilgili
devlet kuruluşlarınca
da tesbit edilmiştir

e
d
e
n
i

Yerel Halkın Ekonomik ve Sosyal Varlığı Tehdit Altında ! Keçi Yetiştiriciliği Yok Oluyor

Otlak ve yaylak alanları
türbinlerle çevrelenmiş
daraltılmış ve tahrip edilmiştir.
Toz nedeniyle keçilerde hastalık
artmıştır.

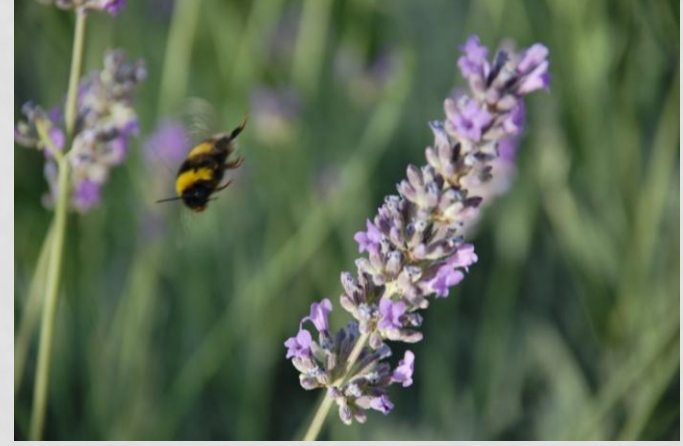

Yaylaköylüler:
10.000
keçimizle
bize göçecek
yer gösterin”

Yerel Halkın Ekonomik ve Sosyal Varlığı Tehdit Altında !

- Arıcılık yok olma riskiyle karşı karşıyadır.
- **Yarasa** türleri kayboluyor

- Türbinlerin yarattığı görsel kirlilik, gürültü ve yok olan tabiatla birlikte çok önemli bir kalkınma potansiyeli olan alternatif turizm imkanı da ortadan kaldırıyor.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ

- Kurulu 81 türbinin üzerine ilave edilecek her bir türbin bu değerli ekosistemin çöküşünü ve Yarımada'da sosyal yaşamın yok edilmesini hızlandıracaktır.

- Çabamız, Yarımada'da yeni RES yatırımlarının önüne geçmek ve mevcut yatırımların denetlenmesini sağlamak içindir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR: Karbon Piyasası ve Gold Standard

Vakfı (GSV):

- Uluslar arası gönüllü karbon piyasanın 2020 yılında 1 trilyon \$'lık işlem hacmine ulaşacağı tahmin ediliyor
- .Yarımadadaki RES Projeleri gönüllü karbon piyasasında işlem görmek için, Uluslararası karbon sertifikasyon kuruluşu olan GSV'na başvuruyor.

- Sanayi tesisi olmadığı için atmosferin kirletilmesinde payı olmayan ,
  - Doğal bitki örtüsüyle zeytin, mandalina ağaçlarıyla karbon salınımını azaltılmasına katkı sağlayan
- Karaburun doğası/kırsal yaşamıyla ağır bir bedel ödüyor.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR: Karbon Piyasası ve Gold

GSV sertifikasyon programına başvuran, ENDA Yaylaköy ve Mordoğan RES ile Öres Salman RES Projeleri'nin, "Halkı Bilgilendirme" toplantıları tüm yerel paydaşların (Belediyeler, Muhtarlıklar, Kent Konseyi, ilgili STÖ'leri ve yerel halk) katılımıyla protesto edildi (Kasım 2012-Şubat 2013)

İtiraz gerekçelerimiz GSV'nin Cenevre Merkezine ve Türkiye Ofisine iletildi.

Vakıf halkın karşı çıkışı nedeniyle anılan projeleri sertifikasyon programına dahil etmeyeceğini Karaburun Kent Konseyi'ne bildirmiştir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

ENDA HOLDİNG PROJELERİNİ İŞ BANKASI KREDİLENDİRİYOR

- İŞ BANKASI YÜRÜTME KURULU'NA HALKA AÇIK MEKTUP
27.09.2013
- CHP MYK BİLGİLENDİRME MEKTUBU 27.09.2013
- ENDA HOLDİNG YÜRÜTME KURULU'NA HALKA AÇIK
MEKTUP

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR Karbon Piyasası ve GSV:

- Lodos A.Ş. Karaburun RES Projesinin, 50 türbinlik bölümü GSV Sertifikasyon Programındadır.
- ÇSED Raporu, firmanın GSV'na taahhütleri izlenmiş ve yerine getirilmeyen taahhütler ve sorunlar konusunda GSV'na yazılı bildirimler yapılmıştır.
- Vakıf: Bu sorunlar çözümlenmeden firmanın kredilendirilmeyeceğinin Lodos A.Ş.'ye bildirildiğini ve bölgede diğer yatırım taleplerinin değerlendirmeye alınmayacağını yazılı olarak Konseye iletti.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR Karbon Piyasası ve GSV:

- Lodos A.Ş.'ye sertifikasyon süreci için danışmanlık hizmeti veren **Ceres Ltd. Şti.** 16 Mayıs 2014'te yerinde incelemelerde bulunmak ve yerel halkla toplantı yapmak üzere Yaylaköy'e geleceğini duyurmuş, Köy halkı, Muhtar, Belediye Meclisi üyeleri, Kent Konseyi ve Ege Çevre Platformu temsilcilerinin hazır bulunduğu toplantıya gelmemiştir. Bu saygısız yaklaşım kınanarak , köy meydanında tutulan bir tutanakla durum Vakfa bildirilmiştir.
- **Ceres firması ortağı Temmuz 2014'te, Gold Standard Vakfı'nın Türkiye temsilciliği görevine part time olarak getirilmiştir.**
- Değerlendirmelerinde tarafsız olması beklenen Vakıftan, etik olmayan bu durumla ilgili yazılı yanıt bekliyoruz. Konu uluslararası kuruluşlara yansıtılacak kadar vahimdir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR Karbon Piyasası ve (GSV):

- GSV ile yapılan tüm yazışmalar, Vakfın destekçisi konumunda olan WWF ve Greenpeace gibi çevre kuruluşlarıyla bilgi ve uyarı amaçlı paylaşılmaktadır.
- WWF “Biyolojik çeşitlilik açısından önemli olarak tanımladığı Karaburun’daki RES projeleri ile ilgili kaygılarını GSV ve Karaburun’la paylaşmıştır. (Şubat 2014) WWF’na bu duyarlı yaklaşımı için teşekkür ederiz.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ

ÇED SÜREÇLERİ

- ÇED Yönetmeliğinde değişikliği ile 2011’de “Kurulu gücü 75 MWe ve üzeri RES’ler, 2013’te “Türbin sayısı 20’nin üzerindeki RES’ler” Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi’ne (Ek:I) alınmıştır. RES’lerin çevreye **olumsuz etki riski bir ölçüde kabul edilmiştir**
- Karaburun Yarımadasında inşaatları 2011 yılından sonra başlamış, hatta henüz başlamamış olan RES projeleri, 2008 yılından önce aldıkları “ÇED Gerekli Değildir” raporlarını kullanmakta, hatta kapasite artışlarını bu raporlara dayandırmak istemektedir
- Bu uygulamanın, firmalar adına kazanılmış hak olarak değerlendirilmesinin bedeli, binlerce yıllık doğanın, yaban hayatının ve yüzlerce yıllık kadim kültürün kaybolmasıdır.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ

ÇED SÜREÇLERİ

- 10 Nisan 2014 tarihinde “Sarpıncık RES”, 26 Haziran 2014 Mordoğan RES projeleri “Halkın Katılımı Toplantı”ları yerel halk, Muhtarlar, Karaburun Kent Konseyi, Belediye Meclisi üyeleri, yerel STÖ’leri ve EGEÇEP’in de katıldığı protestolarla yapılmamıştır.
- İtiraz gerekçelerimiz Karaburun Belediye Başkanlığı ve Kent Konseyi tarafından ilgili kurumlara iletilmiştir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ; İMAR İZİNLERİ

- Yaylaköy RES imar revizyonu talebini İzmir İl Genel Meclisi oy çokluğuyla 2 kez red etti (7/24 mart 2014)
- Karaburun Belediye Meclisi Mordoğan RES imar revizyonu talebini ÖÇKA süreci nedeniyle askıya aldı (7 mart 2014).
- Lodos A.Ş.'nin . 83 türbin için ilave ve revizyon imar planı talebi, İzmir İl Genel Meclisinde yeterli çoğunluk sağlanmayarak gündemde düşürülmüştür.(24 Mart 2014)

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ; İMAR İZİNLERİ

- Şimdi karar İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı doğal SİT alanı olmayan bölgelerde de imar izini veriyor
- İBB ve Çevre Bakanlığı'na, Karaburun Yarımadası için ağır çevresel ve sosyal etkileri olan RES'lere, toplam ve çarpan etkileri de gözönünde bulundurularak, başta imar izinleri olmak üzere izin verilmemesi talebimiz yinelenmiştir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ HUKUK SÜRECİ

Lodos AŞ RES projesi ile ilgili olarak 05/05/2005 tarihli ÇED Gerekli Değildir Kararının ve 18.08.2011 tarihli “üretim lisansı”nın iptali için hukuki süreç başlatılmıştır.

DAVAMIZI GÖNÜLLÜ OLARAK ÜSTLENEN ÇEHAV'NA ÇOK TEŞEKKÜR EDİYORUZ.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR VE MÜCADELEMİZ; ACELE KAMULAŞTIRMA

Bakanlar Kurulu Kararı:

- Sarpıncık ve Haseki köylerinde Çalık Grubu'nun RES projesi için 25 parselde ACELE KAMULAŞTIRMA (17 Ekim 2014 tarihli RG)
- Mülk sahipleri bilgilendiriliyor.

Tüm bu süreç,

- Köy toplantılarıyla, Belediye Meclisi toplantılarıyla, Kent Meclisi Toplantılarıyla yürütülüyor.

Yazışmalarla, raporlarla, Yerel Yönetimler, Muhtarlar ve Kent Konseyinin katıldığı İzmir ve Ankara'da yapılan toplantılarla yetkili kuruluşlara aktarılıyor

Farkındalık Yaratma ve Kamuoyu Desteği

• “Karaburun’a İyi Bak”
Çevre Buluşması
(17-18 Ağustos 2013)

- Yarımada’ya Acil Koruma-Hemen Şimdi” imza kampanyası.
- İlgili sivil yapılanmalarla bilgi paylaşımı ve dayanışma

• Basın ve medya çalışmaları

BÖLGE İÇİN ÇOK YOĞUN RES PROJELERİYLE İLGİLİ ÇABAMIZ VE TALEBİMİZ ,

- İnşaatına başlanmamış RES projelerinin yatırımlara ve kapasite artışlarına izin verilmemesi,
- RES'lerin denetlenmesi, neden oldukları zararların asgariye indirilmesi ve tazmini için yerel aktörlerin de katılacağı bir sistemin oluşturulması,
- Yerleşimlerin çok yakınındaki türbinlerin kaldırılması
- Yatırımların toplam ve çarpan etkilerinin değerlendirilmesi ve “ÇED Gerekli Değildir Kararları”nın iptali,
- RES yatırımlarının çevre/insan sağlığı açısından standartlarının oluşturulması,

Meslek Odalarından beklediğimiz,

RES'lerin doğaya/insan sağlığına zararlarını asgariye indirmek üzere,

Elektro-manyetik alan, hava basıncı değişimi, türbulans, başıboş gerilim (stray voltage), gölgeleme, parlama ve çarpma etkilerinin azaltılması konusunda yapılacak araştırmaları koordine etmeleri

- Yaşam alanlarından uzaklık, gürültü standartları başta olmak üzere RES'lerle ilgili standartların belirlenmesinde öncülük yapmaları.
- Karbon salınımını azaltmanın tek yolunun RES olmadığı ve korunması gereken alanlar, yerel kalkınmanın önceliği konusunda bilinç oluşmasına katkıda bulunmaları
- Hukuki süreçlerde bilirkişi heyetlerinin seçiminde tarafsız ve yetkin kişilerin seçimi için çalışma yapılması

GELECEK KUŞAKLARA, TÜM ZENGİNLİKLERİYLE

KORUNMUŞ BİR
YARIMADA
BIRAKABİLMEK İÇİN...

KARABURUN ENERJİ ÜRETİM SAHASINA DÖNÜŞTÜRÜLEMELİ

BU TALANI DURDURMAYA GÜCÜMÜZ VAR !

KARABURUN KENT KONSEYİ